

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 174/2017-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. marca 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Richardom Bauerom, Advokátska kancelária Bauer s. r. o., Dénešova 19, Košice vo veci namietaného porušenia jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 106/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. februára 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv

a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 106/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vypláva, že uznesením povereného príslušníka Policajného zboru ČVS: ORP-589/M1-TV-2014 z 31. júla 2014 bolo vznesené obvinenie sťažovateľovi pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov podal na sťažovateľa pre vedené trestné činy obžalobu vedenú pod č. k. 1 Pv 401/14/8811-26 z 29. júna 2015, ktorá bola 1. júla 2015 doručená na okresný súd, kde je konanie proti sťažovateľovi vedené pod sp. zn. 5 T 106/2015. Z obsahu podanej sťažnosti a jej príloh ďalej vyplýva, že okresný súd rozsudkom sp. zn. 5 T 106/2015 z 3. novembra 2015 uznal sťažovateľa vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu uložil peňažný trest vo výške päťsto eur a náhradný trest odňatia slobody vo výmere 5 mesiacov. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 8 To 37/2016-233 z 9. mája 2016 rozhodol o zrušení rozsudku okresného súdu sp. zn. 5 T 106/2015 z 3. novembra 2015 a vrátení veci na nové konanie. Okresný súd na hlavnom pojednávaní konanom 3. januára 2017 opätovne vyhlásil odsudzujúci rozsudok voči sťažovateľovi, pričom v čase podanej ústavnej sťažnosti prebieha v predmetnej trestnej veci sťažovateľa odvolacie konanie iniciované jeho odvolaním.

3. Podľa názoru sťažovateľa *«... v namietanom trestnom konaní sú zo strany samosudcu okresného súdu... nezákonne, svojvoľne a arbitrárnym spôsobom opakovane vytyčované termíny HP, a to tým spôsobom, že dochádza evidentne k porušovaniu práva obžalovaného na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, jeho práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu, nakoľko sú ignorované žiadosti o zmenu termínov HP mimo kolidované dátumy už nariadených termínov iných úkonov na strane obhajcu (pričom obžalovaný vylúčil substitúciu), ako aj sú nedodržané lehoty na prípravu*

obhajoby na HP. Súčasne je volený nezákonný postup zo strany samosudcu okresného súdu, čo vyplýva aj zo spisu v rozpore s príslušnými ustanovenia zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku (ďalej aj ako „TrP.“).» Sťažovateľ tiež poukázal na to, že „K predĺžovaniu konania prispieva tiež neochota, nečinnosť, neefektívnosť okresného súdu a ignorácia žiadostí právnej zástupkyne sťažovateľa zo strany konajúce samosudcu a okresného súdu samotného. Sťažovateľ v namietanom konaní opakovane a dlhodobo žiadal okresný súd o vyhotovenie úradne osvedčenej fotokópie kompletného súdneho spisu so všetkými prílohami, o všetky zápisnice z H P, ako aj o všetky zvukové záznamy a ich prepisy z H P. Samostatnou kapitolou v namietanom konaní je skutočnosť, že obhajoba žiada od nariadenia prvého pojednávania zvukové záznamy a ich prepisy, do dnešného dňa jej bol predložený jediný zvukový záznam z jedného termínu hlavného pojednávania z roku 2015, ostatné žiadosti zostali bez akejkoľvek odozvy okresného súdu, samosudcu a predsedu okresného súdu.“ Sťažovateľ teda uzatvára, že „... má za to, že zo všetkého uvedeného vyplýva, že porušovateľ je zodpovedný za celkovú neprimeranú dĺžku namietaného trestného konania v trvaní viac ako 2 roky od vznesenia obvinenia jeho osobe a takmer viac ako jeden a pol roka od podania obžaloby, pričom počas uvedeného obdobia porušovateľ nekonal a stále nekoná efektívne a bez zbytočných prieťahov takým spôsobom aby poskytol sťažovateľovi v namietanom konaní relevantnú ochranu jeho práv a oprávnených nárokov v zmysle TrP., ústavy a dohovoru, ako aj namietaných práv v zmysle podanej sťažnosti ústavnému súdu.“

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Trebišov svojím postupom a rozhodnutiami v konaní vedenom pod sp. zn. 5T/106/2015 porušil základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené mu v čl. 48 ods. 2 Ústavy... a v čl. 38 ods. 2 Listiny..., ako aj jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“

2. Ústavný súd... prikazuje Okresnému súdu Trebišov v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. 5T/106/2015 konať bez zbytočných prieťahov.

3. Ústavný súd... zakazuje Okresnému súdu Trebišov v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. 5T/106/2015 pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

4. Ústavný súd... priznáva [REDAKOVANÉ] finančné zadostučinenie v sume 3.000,-EUR ... .

5. Okresný súd Trebišov je povinný zaplatiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia...“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre

nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). Za iné dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti treba nesporne považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávny rozmer vrátane miery, ktorou sťažovateľ priamo alebo nepriamo k pochybeniam či nedostatkom vytýkaným z jeho strany dotknutému orgánu verejnej moci svojím konaním prispel, a ich únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práva, ktorého porušenie sa namieta (IV. ÚS 62/08).

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov (obdobne tak podľa čl. 38 ods. 2 listiny). Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07).

10. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (v primeranej lehote) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03,

IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, II. ÚS 22/96, II. ÚS 48/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 92/97 a I. ÚS 10/98). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

11. Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je aj názor (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 32/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 22/01, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 37/02, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04, IV. ÚS 102/05), v zmysle ktorého sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecnými súdmi) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nemôže dochádzať k porušovaniu označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť odmietne vychádzajúc pri tom z účelu týchto práv, ktorých spoločným menovateľom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/05). Inými slovami, ústavný súd poskytuje ochranu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo alebo k jeho porušeniu dochádza (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, I. ÚS 22/01, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

12. Ak z hľadiska časového sťažovateľ odvodzuje opodstatnenosť podanej sťažnosti z dôvodu, že „*Sťažnosť je podávaná v čase kedy sa vec nachádza na okresnom súde, pričom*

konanie nebolo právoplatne skončené a nebol mu doručený rozsudok okresného súdu vyhlásený dňa 03.01.2017 na hlavnom pojednávaní. Konanie pred porušovateľom stále trvá“, tak v tomto smere sa sťažovateľ mylí. Ak okresný súd na hlavnom pojednávaní konanom 3. januára 2017 vyhlásil odsudzujúci rozsudok, ktorým sťažovateľa uznal vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, teda meritórne rozhodnutie vo veci, konanie pred okresným súdom je možné považovať za skončené, z čoho vyplýva, že okresný súd fakticky už nie je vo veci činný, teda fakticky už nekoná, v dôsledku čoho mu ani nie je možné zo strany ústavného súdu prikázať, aby vo veci konal, v ktorej tejto časti je petit podanej sťažnosti nevykonateľný. Iná situácia by nastala v prípade, ak by bola sťažovateľom podaná sťažnosť pred vyhlásením meritórneho rozhodnutia v predmetnej veci. Ak sa teda sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom domáha ochrany svojich označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní viac ako mesiac po vyhlásení meritórneho rozhodnutia vo veci, domáha sa ochrany svojich práv vo vzťahu k orgánu verejnej moci, ktorý už porušenie označených práv sťažovateľa spôsobiť nemôže. Za danej situácie sa mal sťažovateľ, kvalifikovane zastúpený právnym zástupcom, domáhať v petite podanej sťažnosti ochrany svojich práv aj postupom krajského súdu, ktorý bude konať/koná v odvolacom konaní. K obdobnému záveru dospel ústavný súd aj vo vzťahu k sťažovateľom prednesenej námietke týkajúcej sa neprimerane dlho trvajúceho trestného konania „... v trvaní viac ako 2 roky od vznesenia obvinenia...“, z čoho vyplýva, že sťažovateľ v prednesenej argumentácii namieta celkovú dĺžku trestného konania vrátane časti týkajúcej sa postupu orgánov činných v trestnom konaní (bližšie pozri bod 2) bez toho, aby ju však v petite podanej sťažnosti primerane označil. Ústavný súd viazaný petitom podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Ak opodstatnenosť podanej sťažnosti sťažovateľ odvodzuje od „priet'ahov“ pri doručovaní písomného vyhotovenia rozhodnutia prvostupňového súdu, tak v tejto súvislosti je potrebné poukázať na § 172 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov, ktorý ustanovuje lehoty na písomné vyhotovenie rozhodnutia v trestnom konaní.

13. Nad rámec už uvedeného ústavný súd poukazuje aj na to, že z prehľadu úkonov vykonaných v predmetnej veci a uvedených v sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že v predmetnej veci bolo nariadených viacero hlavných pojednávanií smerujúcich k prejednaniu veci. Hlavné pojednávanie bolo nariadené na 29. september 2015, 29. október 2015, 3. november 2015, 20. september 2016, 4. október 2016, 8. november 2016 a 22. november 2016 a napokon 3. január 2017 a celkovo bolo v merite veci dvakrát rozhodnuté. Z uvedeného je zrejmé, že okresný súd nebol v predmetnej veci nečinný, pričom však na druhej strane je potrebné poukázať na neefektívnu činnosť okresného súdu v trvaní od vyhlásenia prvého odsudzujúceho rozsudku 3. novembra 2015 do 17. júna 2016, keď bol spis vrátený na okresný súd spolu s uznesením krajského súdu č. k. 8 To 37/2016-233 z 9. mája 2016, ktorým bol zrušený prvý odsudzujúci rozsudok okresného súdu, a to pre viaceré obsahové, právne a skutkové nedostatky a chyby až do nariadenia ďalšieho termínu hlavného pojednávania 20. septembra 2016, ktoré toto obdobie je „*prima facie*“ neefektívnou činnosťou okresného súdu v trvaní desiatich mesiacov.

14. V naznačenom smere (bod 13) ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v zmysle ktorej vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, I. ÚS 66/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 61/03, I. ÚS 92/03, I. ÚS 154/03, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05, III. ÚS 372/09). Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 35/01, I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, III. ÚS 59/05, III. ÚS 103/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy alebo konanie ako celok zodpovedá dobou svojho trvania času, v ktorom je možné jeho uzavretie spravidla očakávať (porovnaj rozhodnutia ESĽP vo veci Libanský v. Česká republika či Králíček v. Česká republika), nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovel

(napr. I. ÚS 11/00) alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 17/01, I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

15. V dôsledku uvedených skutočností ústavný súd konštatuje zjavnú neopodstatnenosť sťažovateľom podanej sťažnosti smerujúcej k porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 5 T 106/2015, v dôsledku čoho ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2017